

19.10.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DİŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Koalisyon uçağı DSG'yi vurdu, bölge IŞİD kontrolüne geçti....* Suriyeli askeri bir kaynak, ABD'nin öncülüğündeki uluslararası koalisyon güçlerinin Suriye'nin Deyr ez Zor bölgesinde yer alan es Susa yerleşimindeki sivillerin yaşadığı konutlara hava saldırısı düzenlediğini ifade etti. Yetkili, "Evet, bugün de olay yaşandı, koalisyonun hava kuvvetleri masum sivillerin konutlarını sürekli olarak bombalıyor ve böylelikle IŞİD'in militanlarına yardım ediyor" diye konuştu. Diğer yandan Suriye Devlet Televizyonu, saldırıyla ilgili haberinde, "Uluslararası koalisyonun hava kuvvetleri Deyr ez Zor'un doğusunda yer alan es Susa yerleşimindeki sivillerin yaşadığı konutlara birkaç hava saldırısı düzenledi" ifadelerini kullandı.
- *İdlib anlaşmasının süresi uzatılıyor...* Türkiye ve Rusya Suriye'nin İdlib kentinde silahsızlandırılmış bölge kurulmasını öngören anlaşmanın süresini uzatıyor. Birleşmiş Milletler (BM) Suriye Özel Temsilcisi Staffan de Mistura'nın Danışmanı Jan Egeland, bu konuda iki ülkenin hemfikir olduğunu söyledi.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *IKBY Başbakanı Barzani, Türk heyeti ile görüştü...* Barzani, Erbil'de AK Parti Diyarbakır Milletvekili Mehmet Mehdi Eker'inde yer aldığı heyetle görüştü. Barzani'nin ofisinden yapılan açıklamada, heyetin ziyaretinde Irak ve IKBY'deki son gelişmeler başta olmak üzere eğitim alanındaki işbirliği imkanları ele alındı. Türkiye ile IKBY ilişkilerinin tüm alanlarda daha da geliştirilmesine vurgu yapan Barzani, Türkiye'nin eğitim alanında zengin bir tecrübesi olduğunu ifade etti.
- *Afganistan'da üst düzey güvenlik toplantısına saldırı...* ABD'li General Scott Miller'ın da bulunduğu toplantıyı hedef alan Taliban saldırısında Kandahar Emniyet Müdürü General Abdul Razzak Kadiri hayatını kaybetti. Olayda iki ABD askeri yaralandı.
- *Gazze'deki gösteriler hedefine ulaşana kadar devam edecek...* Hamas Siyasi Büro Üyesi Halil el-Hayye, Mısır'dan gelen güvenlik heyetinin Hamas yetkilileriyle görüşmesi sırasında basın toplantısı düzenledi. Hayye, "Mısır'ın güvenlik heyetine, barışçıl 'Büyük Dönüş Yürüyüşü' gösterilerinin hedefine ulaşmaya kadar devam etmesi ve Filistin'in bölünmüşlüğüne sona ermesine yönelik tutumumuzu vurguladık." dedi.

AB – AVRUPA

- *Macron: Suudi Arabistan'a bazı politik ziyaretlerimizi askıya aldık....* Fransa Cumhurbaşkanı Macron, Kaşıkçı konusunda olayın aydınlatılmasını beklediklerini belirterek, bazı politik ziyaretleri askıya aldıklarını söyledi. Macron, "(Kaşıkçı konusunda) Olayla ilgili bildiğimiz şeyler aşırı ciddi ve endişe verici" ifadelerini kullandı.

- *Merkel'den Brexit açıklaması...* Almanya Başbakanı Angela Merkel, İngiltere'nin Avrupa Birliği'nden (AB) ayrılması (Brexit) konusunda yapılacak anlaşmaya ilişkin, "Zaman daralıyor, bunu biliyoruz. Yine de hala çözüm bulunamadı" dedi.

- *Fransa Ekonomi Bakanı, Suudi Arabistan'daki yatırım konferasına katılmayacak...* Fransa Ekonomi Bakanı Bruno Le Maire, Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman'ın himayesinde 23-25 Ekim'de Riyad'da düzenlenecek yatırım konferansına katılmayacağını bildirdi.

- *Moldova Parlamentosu, Avrupa entegrasyonu ile ilgili maddeyi anayasaya eklemeyi reddetti...* Moldova Parlamentosu'nda Avrupa entegrasyonu ile ilgili yasa tasarısı, ilk oturumda onaylanmasına rağmen, ikinci oturumda reddedildi. Sosyalistler, komünistler, liberaller ve liberal demokratlardan oluşan dört grup oylamaya katılmadı.

- *Amerikalı ve İngiliz bakanlardan Suudi zirvesine 'Kaşıkçı boykotu'...* Gelecek hafta Riyad'da düzenlenecek, 'Çöl Davos'u' denilen yatırımcılar konferansından çekilenler kervanına ABD Hazine Bakanı Steven Mnuchin ve İngiltere Ticaret Bakanı Liam Fox da eklendi.

- *Kosova'dan önemli hamle: Ordu kuruyor...* Kosova Meclisi'nde, bugün, Kosova Güvenlik Gücü'nün (FSK) orduya dönüşmesiyle ilgili üç kanun tasarısı oylamaya sunuldu. Milletvekilleri ilk olarak Savunma Bakanlığı'nın kurulmasıyla ilgili kanun tasarısını oyladı. Bu kanun tasarısı 101 milletvekilinin oyuyla kabul edildikten sonra Kosova Güvenlik Gücü'nün (FSK) orduya dönüşmesi ile ilgili kanun tasarısı oylamaya sunuldu. Kosova Güvenlik Gücü Hizmet Yasa Tasarısı 96 oyla kabul edildi.

YUNANİSTAN-KIBRIS

- *Doğu Akdeniz'de Türk araştırma gemisine Yunan tacizi...* Doğu Akdeniz'de çalışmalarına başlayan Barbaros Hayrettin Paşa araştırma gemisinin Yunanistan'a ait bir fırkateyn tarafından taciz edildiği belirtildi. Gemi, sabah saatlerindeki çalışmaları sırasında, Yunanistan'a ait fırkateyn tarafından taciz edildi. Bunun üzerine, bölgedeki Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı unsurlar, araştırma gemisini uluslararası hukuk ve teamüllere aykırı olarak taciz eden Yunan gemisinin faaliyetini önledi. Türkiye, "Yunanistan'a bölgede bir tırmanmaya neden olacak davranışlardan uzak durmasını salık veriyoruz" uyarısında bulundu.

ABD

- *Suriye'de Türkiye ile birçok konuda hemfikiriz...* ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi James Jeffrey, Türkiye ile Suriye'de birçok konuda hemfikir olduklarını belirterek, "Türkiye çeşitli diplomatik ve askeri adımlar atarak sözünden vazgeçmeyeceğini gösterdi. Bu çok önemliydi." dedi. James Jeffrey, Ankara Esenboğa Havalimanında ABD'li basın mensuplarının sorularını yanıtladı. "Türkler, Başkan (Donald Trump) tarafından çarpıcı şekilde Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nda ortaya konulan Suriye'deki ana hedeflerimiz konusunda bizimle hemfikir." diyen Jeffrey, bu hedeflerin İran'ın Suriye'den tamamen çekilmesi, çatışmaları hafifletmek ve siyasi süreci yeniden canlandırmak olduğunu söyledi. Tahran zirvesinde ateşkese yanaşmayan İran ve Rusya'ya karşı Türkiye'nin söylemlerinde ısrarcı olduğunu

vurgulayan Jeffrey, "Yani Türkiye çeşitli diplomatik ve askeri adımlar atarak sözlerinden vazgeçmeyeceklerini gösterdi. Bu çok önemliydi." ifadesini kullandı. Ağır silahların çekilmesinin söylentilere göre tamamlandığını ifade eden Jeffrey, Türkler ve büyük oranda Rusların da bu konuda mutabık olduğu bilgisini paylaştı. Jeffrey, teröristlerin tamamının silahsızlanma bölgesini henüz terk etmediğini belirterek, "Ancak bölgeden bazı teröristler geri çekildi." dedi. **(DEĞERLENDİRME:** Jeffrey'in açıklamaları İdlid'teki mutabakata destek ima eden sözler içerse de Türkiye ile ABD'nin Suriye'deki çözüm konusunda büyük oranda hem fikir olduğunu söylemesi Türk yetkililerin ABD'ye yönelik açıklamalarıyla çelişmektedir. Bu da perde arkasında başka bir Türk-Amerikan mutabakatının yürütüldüğü kuşkusunu öne çıkarmaktadır. Suriye'nin dörtte birini işgal emiş olan PKK/PYD'ye askeri destekle silah veren ABD ile büyük oranda hem fikir olunan konuların neler olduğu anlaşılamamıştır. Bu da Türkiye'nin önüne Fırat doğusundaki yapılanmayı kabullenmeye mi zorlanıyor sorusunu akla getirmektedir.)

- **Trump: Kaşıkçı kesinlikle ölmüşe benziyor, sonuçları ağır olacak...** ABD Başkanı Donald Trump, Suudi Arabistan'ın İstanbul Konsolosluğu'na girdikten sonra kendisinden haber alınamayan Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı hakkında, "Kaşıkçı kesinlikle ölmüşe benziyor, bunun sonuçları ağır olacak" dedi.

- **New York Times: Suudi Arabistan, Kaşıkçı'nın öldürülmesinden General Ahmed el Assiri'yi sorumlu tutacak...** ABD'li New York Times (NYT) gazetesi, Suudi Arabistan'ın gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın öldürülmesinden, Velihaht Prens Muhammed bin Selman'ın üst düzey danışmanlarından istihbarat yetkilisi General Ahmed el Assiri'yi sorumlu tutmaya hazırlandığını ileri sürdü.

- **Kaşıkçı'nın ailesi: Cemal'i kayıp bir kişi olarak kabul ediyoruz...** Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın ailesi, onun kayıp olduğunun aksini ispatlayacak hiçbir hukuki ya da resmi delil olmadığını belirterek medyadan sadece resmi kaynaklı haberler yapmasını istedi.

- **ABD'den Avrupa'ya: Kuzey Akım-2'ye desteğini çek...** ABD'nin Avrupa ve Avrasya ilişkilerinden sorumlu Dışişleri Bakan Yardımcısı Wess Mitchell, Avrupa ülkelerinin Kuzey Akım-2'ye destek vermesinin kabul edilemez olduğunu belirterek bunun Rusya'ya enerji bağımlılığını derinleştirdiğini savundu.

- **ABD, Irak'ın 15 milyar dolarlık enerji ihalesine müdahale etmiş...** Amerikan medyasında yer alan ve adı açıklanmayan üst düzey yetkililere dayandırılan haberlerde, Donald Trump yönetiminin Irak'ın enerji ihalesine son anda müdahale ettiği belirtildi. ABD yönetiminin, Irak'ın Siemens'e vermeyi planladığı 15 milyar dolarlık elektrik santrali ihalesine son anda müdahale ederek, ihalenin General Electric firmasına verilmesini sağladığı iddia edildi.

- **Trump'tan Meksika'ya tehdit...** Trump, nisanda Meksika sınırına Ulusal Muhafızların yedek birliklerinin konuşlandırılmasını emretmesinin ardından yeniden düğmeye bastı. Guatemala, Honduras, El Salvador liderlerini de ülkelerinden ABD'ye göç dalgasını önlemek için bir şey yapmamakla suçlayan Trump, Meksika üzerinden ABD'ye pek çok suçlunun girdiğini ileri sürdü. ABD'ye göç veren Orta Amerika ülkelerine tüm finansmanı kesmenin yanı sıra Meksika sınırını kapamaktan söz eden Trump, Twitter'dan şu mesajı paylaştı: "Nüfusları üzerinde hemen hiç kontrolleri olmayan bu ülkelere tüm ödemeleri durdurmaya ilaveten en güçlü ifadelerle Meksika'dan bu taarruzu durdurmasını istemek zorundayım. Eğer bunu beceremezlerse ABD ordusunu göreve çağıracağım ve güney sınırimızı kapatacağım."

- *ABD'li askerlerin yarısı, çok yakında büyük bir savaşa gireceklerinden emin'...* Military Times'ın ABD ordusundaki muvazzaf askerlerle yaptığı ankete göre ABD'li askerlerin neredeyse yarısını ABD'nin yakın gelecekte ABD'nin büyük bir savaşa gireceğine inanırken askerler, en olası rakipleriye Rusya ve Çin olarak görüyor.

- *Pompeo: ABD, Kaşıkçı olayı için Suudilere birkaç gün daha vermeli...* ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, kayıp gazeteci Cemal Kaşıkçı ile ilgili Beyaz Saray'da yaptığı açıklamada, Erdoğan'ın soruşturmanın sonuçlarıyla ilgili kendilerini bilgilendireceğini söyledi. ABD Başkanı Donald Trump'ı Suudi Arabistan ve Türkiye'ye yaptığı ziyaret konusunda bilgilendirdiğini vurgulayan Pompeo, "ABD karşılık vermeden önce soruşturma için birkaç gün daha zaman veriyor. Suudi Arabistan'la uzun zamandır stratejik ilişkilerimiz olduğunun bilinmesi gerekiyor" şeklinde konuştu.

RUSYA

- *Kremlin: Rusya-Türkiye-İran formatı etkili olduğu kanıtlandı...* Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, Suriye'deki krize çözüm bulma amacıyla kurulan Rusya-Türkiye-İran müzakere formatının etkili olduğunu kanıtlamaya devam ettiğini belirtti.

- *Putin'den Kaşıkçı açıklaması: Riyad'la ilişkimizi bozmayacağım...* Rusya Devlet Başkanı Putin, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın kaybolmasıyla ilgili soruşturma tamamlanmadan Moskova'nın Riyad ile ilişkilerini bozmayacağını belirterek, "Rusya'yı suçlayıp yaptırım uygulayanlar, gazetecinin öldürüldüğünü söyleyip Suudi Arabistan'a yaptırım uygulamıyorlar." dedi.

- *Putin: IŞİD Suriye'de ABD ve Avrupa vatandaşlarını esir aldı...* Putin, terör örgütü IŞİD'in, ABD'nin Fırat boyunca kontrol ettiği bölgelerde varlığını artırdığını belirterek, "Teröristler Fırat'ın güneyinde ABD-Avrupa vatandaşlarını esir aldı. 700 kişiyi esir aldı, 10 kişiyi idam etti." Dedi.

- *Putin: Koskoca toprakları olan Rusya'nın kimsenin bir şeyine ihtiyacı yok, Kırım bizimdir...* Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Avangard adlı hipersonik kanatlı planörlü stratejik füze sisteminin önümüzdeki aylarda Rus ordusunun envanterine geçeceğini belirtti. Putin: "Bu alandaki tüm rakiplerimizi sollamış olmamız, açıkça görülen bir gerçek ve meslektaşlarımız da bunun bilincinde. Şimdilik hiç kimsenin elinde hassas hipersonik silah yok. Bazıları bu silahı 1,5-2 yıl sonra test etmeyi planlıyor. Bizdeyse (bu silah) artık hizmete girmiş durumda." dedi.

- *Rus ordusu önümüzdeki aylarda hipersonik Avangard füze sistemine sahip olacak...* Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, İran'ın Suriye'den çekilmesini isteyenlerin, Suriye'nin iç işlerine karışmayacaklarının garantisini vermeleri gerektiğini vurguladı. Rusya'nın her iki ülkeyle de 'ciddi ve derin ilişkilerinin olduğunu' belirten Putin, İran güçlerinin Suriye'den tamamen çekilmesininse ayrı bir konu olduğunu kaydetti. "Buna; İran, Suriye ve İran, ABD arasındaki diyalog ile karar verilmeli. Rusya da bu diyaloga katılmaya hazır" diye devam eden Putin, İran'ın Suriye'den çekilmesini isteyenlerin, Suriye'nin iç işlerine karışmayacaklarının garantisini vermeleri gerektiğini sözlerine ekledi.

- *Lavrov: İdlid'deki ağır silahlar çıkartılıyor, Türkiye muhalifleri işbirliğine ikna ediyor...* RT Fransa, Paris Match ve Le Figaro gazetelerine konuşan Lavrov "Soçi anlaşmaları uygulanıyor.

İdlib'de silahsızlaştırılmış bölge oluşturuluyor, ağır silahlar bölgeden çıkartılıyor" dedi. Lavrov ayrıca "Türkiye tarafı muhaliflerle aktif bir şekilde çalışıyor, onları işbirliğine ikna ediyor. Böyle bir işbirliği mevcut. Bu konuda dikkatli olmaya devam edeceğiz" ifadelerini kullandı.

- **Putin: Türklerin kayıpları var. Bölgeye askeri hastane taşındılar...** Putin dün Soçi'de düzenlenen konferansta yaptığı konuşmada İdlib'teki durumdan da bahsetti. Putin Türkiye'nin gayretlerini anlatırken "Tekrar ediyorum, gördüğümüz her şey kolay değil. Hatta onlar bu bölgeye askeri hastane taşındılar, çünkü kayıplar var. Onlar, bu terörist örgütlere karşı mücadelede oldukça sert ve çok etkili hareket ediyorlar." dedi. (**DEĞERLENDİRME:** Bölgedeki kaynaklarımızdan alınan bilgiler çerçevesinde Putin'in Türklerin kayıpları var derken kastının TSK ile birlikte çalışan ve ılımlı muhalif olarak bilinen grupların kayıplarını kastettiği değerlendirilmektedir.)

- **Putin: İran'ın Suriye'den çekilmesini isteyenler garanti vermeli...** Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, İran'ın Suriye'den çekilmesini isteyenlerin, Suriye'nin iç işlerine karışmayacaklarının garantisini vermeleri gerektiğini vurguladı. Rusya'nın her iki ülkeyle de 'ciddi ve derin ilişkilerinin olduğunu' belirten Putin, İran güçlerinin Suriye'den tamamen çekilmesininse ayrı bir konu olduğunu kaydetti. "Buna; İran, Suriye ve İran, ABD arasındaki diyalog ile karar verilmeli. Rusya da bu diyaloga katılmaya hazır" diye devam eden Putin, İran'ın Suriye'den çekilmesini isteyenlerin, Suriye'nin iç işlerine karışmayacaklarının garantisini vermeleri gerektiğini sözlerine ekledi.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- **Cumhurbaşkanı Erdoğan: Gökoğuz Türklerinin kara gün dostu olmayı sürdüreceğiz...** Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bundan sonra da aynı kararlılıkla Moldova halkının ve Gökoğuz Türklerinin kara gün dostu olmayı sürdüreceğiz." dedi.

- **Bakan Selçuk: 'Terör örgütleriyle mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz...** Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, "Yeni dönemde de terör örgütlerinin tamamıyla içeride ve dışarıda mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz. Şehit ve gazilerimizin kanını yerde bırakmayacağız. Bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın." dedi.

- **Türkiye'den Yunanistan'a uyarı...** Doğu Akdeniz'de çalışmalarına başlayan Barbaros Hayrettin Paşa araştırma gemisini taciz eden Yunanistan'a ait firkateyn, Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı unsurlar tarafından engellendi. Enerji Bakanlığı'ndan yaşanan olayla ilgili açıklama yapıldı. Bakanlıktan yapılan açıklamada, "Türkiye uluslararası hukuktan kaynaklı haklarını savunmaya devam edecek. Yunanistan gerilimi tırmandıracak girişimlerden uzak dursun." denildi. (**DEĞERLENDİRME:** Dış politika ve savunma/güvenlikle ilgili bu içerikte, böyle bir açıklamayı niye Enerji Bakanlığı yapar ki... Dışişleri ve Milli Savunma Bakanlıklarına ne oldu? Genelkurmay'a ne oldu? Enerji Bakanlığı Dışişleri ve MSB'yi devre dışı bırakarak Cumhurbaşkanlığı ile doğrudan irtibat ile ayrı bir politika mı izlemeye çalışıyor?)

TERÖRLE MÜCADELE

- Irak kuzeyi Zap ve Avaşin-Basyan bölgelerine 18 Ekim 2018 tarihinde düzenlenen hava harekâtları neticesinde; bölücü terör örgütüne ait sığınak, barınak ve silah/mühimmat depoları imha edilmiştir.
- Adıyaman Merkez Kömür Beldesi kırsalında, 17 Ekim'de #Jandarma unsurlarınca tespit edilen 2 BTÖ mensubuna yönelik başlatılan operasyon sonucu sağlanan temasta, 1'i gri listede aranan 2 BTÖ mensubu silah ve techizatları ile birlikte etkisiz hale getirilmiştir.